

تاریخ آزمون: ۱۴۰۱/۱۲/۲۴

زمان برگزاری: ۶۰ دقیقه

نام و نام خانوادگی:

نام آزمون: بی نام

علامه طباطبائی مشهد

۱ از نقطه  $A(2, 3)$  روی دایره  $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3$  مماسی بر دایره رسم کرده‌ایم، معادله این خط مماس را به دست آورید.

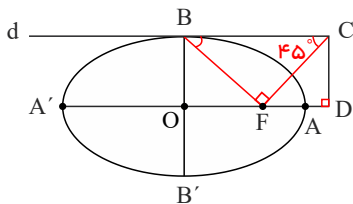
۲ مکان هندسی وسط پاره‌خط‌هایی به طول ثابت  $L$  که دو سر آنها روی دو خط عمود برهم باشد را بیابید.

۳ دایره‌های  $x^2 + y^2 - 2x = 4$  و  $x^2 + y^2 = 4$  نسبت به هم چه وضعی دارند؟

۴ معادله دایره‌ای را بنویسید که مرکزش روی خط  $d: y = 3x - 8$  باشد و بر محورهای مختصات در ناحیه چهارم مماس باشد.

۵ معادله مکان هندسی نقاطی از صفحه که از نقطه  $(-2, 1)$  و خط  $x = 3$  به یک فاصله‌اند را به دست آورید.

۶ در بیضی مقابل  $AA'$  و  $BB'$  در قطراند. خط  $d$  در نقطه  $B$  بر بیضی مماس است. پاره‌خط  $BF$  را رسم می‌کنیم و در نقطه  $F$  عمودی بر  $BF$  رسم می‌کنیم تا خط  $d$  در نقطه  $C$  قطع کند و از  $C$  عمودی بر امتداد قطر بزرگ بیضی رسم می‌کنیم تا آن را در نقطه‌ای مانند  $D$  قطع کند.



اگر  $\angle BCF = 45^\circ$ ، مقدار  $\frac{AD}{AF}$  را به دست آورید.

۷ نقاط  $A(-1, -1)$  و  $B(1, 1)$  و  $C(1, -3)$  رئوس مثلث  $ABC$  هستند. معادله دایره محیطی مثلث  $ABC$  را بنویسید. سپس معادله مماس بر این دایره را در رأس  $B$  به دست آورید.

۸ معادله دایره‌ای را بنویسید که مرکز آن  $O'(2, 1)$  بوده و بر خط  $3x + 4y = -5$  مماس باشد.

۹ وضعیت دو دایره  $(x-1)^2 + y^2 = 1$  و  $x^2 + (y-1)^2 = 1$  را نسبت به هم مشخص کنید.

۱۰ مساحت دایره‌ای که از نقطه  $A(1, 2)$  گذشته و بر محورهای مختصات مماس شود را بیابید.

۱۱ مکان هندسی نقاطی را بیابید که از آنها بر دایره  $C(O, R)$  دو مماس عمود بر هم رسم شود.

۱۲ در مثلث  $ABC$ ، ضلع  $BC$  ثابت و فاصله رأس  $A$  از  $BC$  برابر با  $h$  است. با جابه‌جا شدن رأس  $A$ ، مکان هندسی مرکز هم‌رسی میانه‌های مثلث  $ABC$  را بیابید.

۱۳ معادله دایره‌ای را بنویسید که خطوط  $x + y = 1$  و  $x - y = 3$  شامل قطرهایی از آن بوده و خط  $4x + 3y = -5$  بر آن مماس باشد.

۱۴ معادله دایره‌ای بنویسید که نقاط  $A(4, -1)$ ،  $B(-2, 1)$  دو سر قطری از آن باشند.

۱۵ در مثلث  $ABC$ ، نقاط  $M$  و  $N$  به ترتیب روی  $AB$  و  $AC$  قرار دارد. چند نقطه روی محیط مثلث  $MNB$  می‌توان یافت که از  $AB$  و  $AC$  به یک فاصله باشد؟ ( $M$  و  $N$  روی رأس‌های مثلث قرار ندارند).

۱۶ دو خط  $d$  و  $d'$  متقاطع هستند. چند نقطه وجود دارد که از  $d$  و  $d'$  به فاصله  $2\text{cm}$  است؟

۱۷ حدود  $c$  را طوری مشخص کنید که خط  $L: 3x + 4y + c = 0$  دایره  $(x-3)^2 + y^2 = 1$  را قطع کند.

۱۸ طول مماس رسم‌شده از نقطه  $M(1, -2)$  بر دایره  $C: x^2 + y^2 + x - 2y - 1 = 0$  را به دست آورید.

۱۹ معادله دایره  $C'$  را که مرکزش  $O'(5, 7)$  و بر دایره  $O: x^2 + y^2 - 4x - 6y + 4 = 0$  مماس می‌باشد را بنویسید.

۲۰ معادله دایره‌ای که در ربع اول بر محورهای مختصات مماس باشد را بنویسید. همچنین معادله دایره‌ای که در ربع دوم، سوم و چهارم بر محورهای مختصات مماس باشد را بنویسید.

۲۱ معادله سهمی را بنویسید که  $F(5, 3)$  کانون و  $S(1, 3)$  رأس آن باشد.

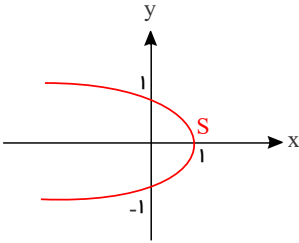


علامه طباطبائی - مشهد

۲۲ معادله دایره‌ای را بنویسید که مرکز آن مبدأ مختصات بوده و بر خط  $3y + 4x = 5$  مماس باشد.

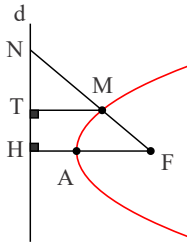
۲۳ نمودار معادله  $y^2 - 2y + 8x + 9 = 0$  را رسم کنید.

۲۴ در شکل زیر معادله سهمی و خط هادی آن را به دست آورید.



۲۵ معادله  $y^2 = 6x$  مربوط به چه شکلی است؟ آن را مشخص نمایید.

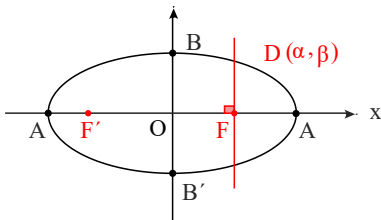
۲۶ در شکل، سهمی با رأس  $A$  و کانون  $F$  و خط هادی  $d$  رسم شده است. از  $F$  به نقطه دلخواه  $M$  روی سهمی وصل کرده و امتداد داده‌ایم



تا  $d$  را در  $N$  قطع کند و از نقطه  $M$ ،  $MT$  را بر  $d$  عمود کرده‌ایم. ثابت کنید:  $\frac{FN}{FA} = \frac{2NT}{TH}$

۲۷ نقاط  $F(2 + \sqrt{5}, 0)$  و  $F'(2 - \sqrt{5}, 0)$  دو کانون یک بیضی و  $A(5, 0)$  نقطه‌ای از آن است. خروج از مرکز بیضی را محاسبه کنید.

۲۸ مرکز بیضی مقابل بر مبدأ مختصات و قطرهای آن مانند شکل بر محورهای  $x$  و  $y$  منطبق هستند و فاصله  $F$  از هر دو نقطه  $O$  و  $A$  برابر ۴ است. اگر خطی که در نقطه  $F$  بر  $AA'$  عمود کرده‌ایم بیضی را در نقطه  $D$  قطع کرده باشد. مختصات  $D$  را به دست آورید.



۲۹ درستی یا نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید.

الف مکان هندسی نقاطی که از دو خط متقاطع  $d$  و  $d'$  به یک فاصله‌اند، نیمساز زاویه بین آن دو خط می‌باشد.

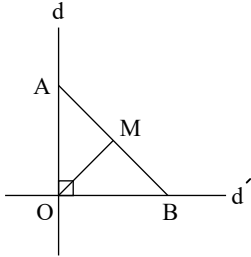
# پاسخنامه تشریحی

۱

$$(x-1)^2 + (y-1)^2 = 5$$

$$O(1, 1), A(2, 3) \rightarrow m_{OA} = \frac{y_A - y_O}{x_A - x_O} = \frac{3-1}{2-1} = 2 \xrightarrow{\text{شیب خط مماس}} m' = -\frac{1}{2} \rightarrow y-3 = -\frac{1}{2}(x-2)$$

۲ مطابق شکل دو خط  $d$  و  $d'$  برهم عمودند. مثلث  $AOB$  همواره قائم‌الزاویه می‌باشد. اگر  $M$  وسط وتر  $AB$  باشد، چون میانه وارد بر وتر نصف وتر است، پس:



$$OM = \frac{AB}{2} = \frac{L}{2}$$

بنابراین با جابه‌جایی  $B$  و  $A$ ، طول  $OM$  همواره مقدار ثابت  $\frac{L}{2}$  می‌باشد. پس مکان هندسی  $M$  دایره‌ای به مرکز  $O$  و شعاع  $\frac{L}{2}$  می‌باشد. توجه کنید که  $A$  و  $B$  در هر چهار ناحیه می‌توانند جابه‌جا شوند. (به جز چهار نقطه‌ای که روی دو خط  $d$  و  $d'$  می‌افتند).

۳

$$C: x^2 + y^2 = 4, \quad C': x^2 + y^2 - 2x = 4$$

$$O(0, 0), \quad O'(1, 0) \quad r = 2, \quad r' = \sqrt{5}$$

$$OO' = \sqrt{1^2 + 0} = 1 \Rightarrow |r - r'| = \sqrt{5} - 2 < OO' < r + r' = \sqrt{5} + 2 \Rightarrow \text{دو دایره متقاطع می‌باشند.}$$

۴ اگر دایره‌ای در ناحیه چهارم بر محورهای مماس باشد، مرکز آن به صورت  $O(R, -R)$  می‌باشد که شعاع دایره است. داریم:

$$O \in d \Rightarrow -R = 3R - 4 \Rightarrow R = 1 \text{ و } O(1, -1)$$

$$\text{معادله دایره: } (x-1)^2 + (y+1)^2 = 4$$

۵ نقطه‌های موردنظر را به صورت  $M(x, y)$  در نظر می‌گیریم و فاصله آنها را از نقطه  $(1, -2)$  و خط  $x = 3$  برابر قرار می‌دهیم.

$$\sqrt{(x-1)^2 + (y+2)^2} = |x-3| \rightarrow (x-1)^2 + (y+2)^2 = (x-3)^2$$

$$\rightarrow x^2 - 2x + 1 + y^2 + 4y + 4 = x^2 - 6x + 9 \rightarrow y^2 + 4y + 4x - 4 = 0$$

۶

$$\left. \begin{aligned} \hat{B} = \hat{C} = 45^\circ \rightarrow BF = FC \\ BF = a \end{aligned} \right\} \rightarrow BF = FC = a$$

$$\left. \begin{aligned} \hat{BFC}: a^2 + a^2 = BC^2 \rightarrow BC = a\sqrt{2} \\ OD = BC \end{aligned} \right\} \rightarrow BC = OD = a\sqrt{2}$$

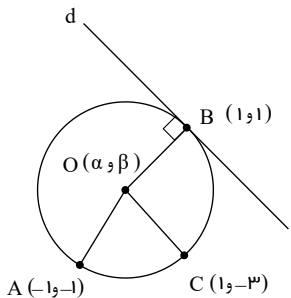
$$AD = OD - OA = a\sqrt{2} - a = a(\sqrt{2} - 1)$$

$$C\hat{F}D = F\hat{C}D = 45^\circ \rightarrow DF = DC$$

$$\hat{FDC}: DF^2 + DC^2 = a^2 \rightarrow DF^2 = \frac{a^2}{2} \rightarrow DF = \frac{a}{\sqrt{2}} = \frac{\sqrt{2}}{2}a$$

$$AF = FD - AD = \frac{\sqrt{2}}{2}a - (a\sqrt{2} - a) = a\left(\frac{\sqrt{2}}{2} - \sqrt{2} + 1\right) = a\left(1 - \frac{\sqrt{2}}{2}\right)$$

$$\frac{AD}{AF} = \frac{a(\sqrt{r}-1)}{a(1-\frac{\sqrt{r}}{r})} = \frac{\sqrt{r}-1}{1-\frac{1}{\sqrt{r}}} = \frac{\sqrt{r}-1}{\frac{\sqrt{r}-1}{\sqrt{r}}} = \sqrt{r}$$



۷ فاصله هر یک از نقاط A, B و C تا مرکز برابر شعاع دایره است.

$$OA = OB \rightarrow \sqrt{(-1-\alpha)^2 + (-1-\beta)^2} = \sqrt{(1-\alpha)^2 + (1-\beta)^2}$$

$$\rightarrow (1+\alpha)^2 + (1+\beta)^2 = (1-\alpha)^2 + (1-\beta)^2$$

$$\rightarrow \cancel{4} + 4\alpha + \cancel{4} + \cancel{4} + 4\beta + \cancel{4} = \cancel{4} - 4\alpha + \cancel{4} + \cancel{4} - 4\beta + \cancel{4}$$

$$\rightarrow 4\alpha + 4\beta = 0 \rightarrow \alpha + \beta = 0 \quad (1)$$

$$OB = OC \rightarrow \sqrt{(1-\alpha)^2 + (1-\beta)^2} = \sqrt{(1-\alpha)^2 + (-3-\beta)^2}$$

$$\rightarrow \cancel{4} + \cancel{4} - 4\alpha + 1 + \cancel{4} - 4\beta = \cancel{4} + \cancel{4} - 4\alpha + 9 + \cancel{4} + 6\beta$$

$$\rightarrow 8\beta + 8 = 0 \rightarrow \beta = -1 \xrightarrow{(1)} \alpha = 1$$

$$\text{مختصات مرکز: } O(1, -1), \quad R = OB = \sqrt{(1-1)^2 + (1-(-1))^2} = 2$$

$$\Rightarrow \text{معادله دایره: } (x-1)^2 + (y+1)^2 = 4$$

شیب خط مماس در نقطه B ( $m_d$ ) معکوس قرینه شیب BO می باشد.

$$m_{BO} = \frac{-1-1}{1-1} = \infty$$

بنابراین شیب خط مماس بر دایره در نقطه B صفر است. پس معادله خط مماس به صورت زیر می باشد:

$$y = 1 \quad \text{معادله خط مماس}$$

$$r = \frac{|3(2) + 4(1) + 5|}{\sqrt{4^2 + 3^2}} = \frac{15}{5} = 3$$

$$(x-2)^2 + (y-1)^2 = 9$$

معادله دایره برابر است با:

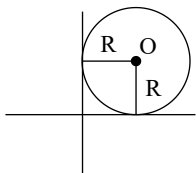
۹ مرکز و شعاع دایره  $1^2 + y^2 = (x-1)^2$  برابر است با:  $O = (1, 0), r = 1$

و مرکز و شعاع دایره  $1 = x^2 + (y-1)^2$  برابر  $O' = (0, 1), r' = 1$

فاصله دو مرکز برابر  $OO' = \sqrt{2}$  است و  $r + r' = 2$  و  $r - r' = 0$  پس:

$$|r - r'| < OO' < r + r' \Rightarrow \text{دو دایره متقاطع اند.}$$

۱۰ چون دایره از نقطه  $A(1, 2)$  می گذرد پس بر محورهای مختصات ناحیه اول مماس است.



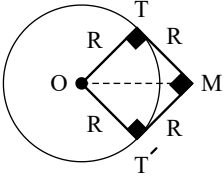
معادله چنین دایره‌ای برابر است با:

$$(x - R)^2 + (y - R)^2 = R^2 \xrightarrow{(1,2)} (1 - R)^2 + (2 - R)^2 = R^2 \Rightarrow R^2 - 2R + 1 + R^2 - 4R + 4 = R^2 \Rightarrow R^2 - 6R + 5 = 0 \Rightarrow R = 1 \text{ یا } R = 5$$

$$S = \pi R^2 \Rightarrow S_1 = \pi \text{ یا } S_2 = 25\pi$$

۱۱ مطابق شکل مماس‌های رسم شده از  $M$  برهم عمودند ( $\hat{M} = 90^\circ$ ) و شعاع در نقطه تماس بر مماس عمود است. ( $\hat{T} = \hat{T}' = 90^\circ$ )

مماس‌های رسم شده از  $M$  برابرند. یعنی:  $MT = MT'$

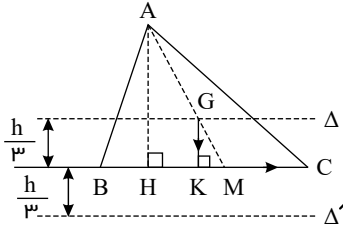


پس می‌توان نتیجه گرفت که  $MTOT'$  مربع می‌باشد. داریم:

$$MT = MT' = OT = OT' = R \Rightarrow OM = \sqrt{2}R$$

پس مکان هندسی  $M$  دایره‌ای به مرکز  $O$  و شعاع  $\sqrt{2}R$  می‌باشد.

۱۲ ارتفاع  $AH = h$  را رسم می‌کنیم. می‌دانیم که اگر  $G$  محل هم‌رسی میانه‌های مثلث  $ABC$  باشد، آنگاه داریم:



$$GM = \frac{1}{3}AM$$

در ادامه داریم:

$$GK \parallel AH \Rightarrow \frac{GM}{AM} = \frac{GK}{AH} = \frac{1}{3} \Rightarrow GK = \frac{AH}{3} = \frac{h}{3}$$

پس فاصله  $G$  از ضلع ثابت  $BC$  همواره  $\frac{h}{3}$  است. بنابراین مکان هندسی  $G$ ، دو خط موازی با  $BC$  و به فاصله  $\frac{h}{3}$  از آن در دو طرف  $BC$  می‌باشد.

۱۳

$$\begin{cases} x + y = 1 \\ x - y = 3 \end{cases} \rightarrow \begin{cases} x = 2 \\ y = -1 \end{cases}$$

$$d: 4x + 3y + 5 = 0, O(2, -1) \rightarrow r = \frac{|4(2) + 3(-1) + 5|}{\sqrt{4^2 + 3^2}} = \frac{10}{5} = 2$$

مرکز دایره  $O(2, -1)$  و شعاع آن برابر  $r = 2$  است. معادله دایره برابر با  $(x - 2)^2 + (y + 1)^2 = 4$  است.

۱۴

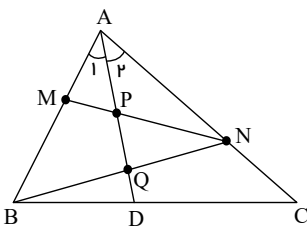
$$O\left(\frac{4-2}{2}, \frac{-1+1}{2}\right) = (1, 0), |AB| = \sqrt{6^2 + 2^2} = 2\sqrt{10} \rightarrow r = \sqrt{10}$$

$$\text{معادله دایره: } (x - 1)^2 + y^2 = 10$$

۱۵

مکان هندسی نقاطی که از  $AB$  و  $AC$  به یک فاصله‌اند، نیمساز زاویه  $A$  می‌باشد.

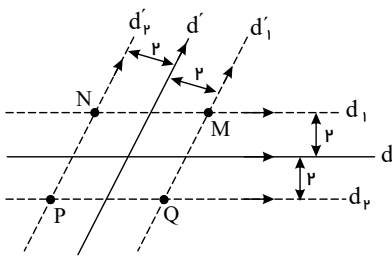
محل برخورد نیمساز  $AD$  با  $MN$  و  $BN$  پاسخ مسئله می‌باشد. (نقاط  $P$  و  $Q$ )



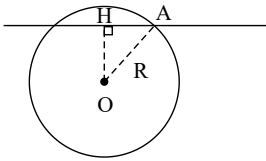
۱۶

مکان هندسی نقاطی که از یک خط به فاصله ۲cm باشد، دو خط موازی با آن خط و به فاصله ۲cm از آن می باشد. مطابق شکل، مکان هندسی نقاطی که از  $d$  به فاصله ۲cm باشند، دو خط موازی با  $d$  و به فاصله ۲cm از آن می باشد و به همین ترتیب برای  $d'$ .

محل برخورد این مکان ها، چهار نقطه جواب مسئله می باشد یعنی نقاط  $P, N, M, Q$ .



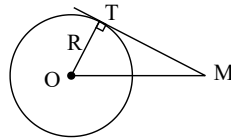
۱۷ اگر خط  $L$ ، دایره  $C$  را قطع کند، آنگاه فاصله  $O$  تا این خط کمتر از شعاع دایره می باشد:  $OH < R$



$$OH = \frac{|3 \times 3 + 4 \times 0 + c|}{\sqrt{3^2 + 4^2}} = \frac{|9 + c|}{5} < 1 \Rightarrow |9 + c| < 5$$

$$\Rightarrow -5 < 9 + c < 5 \Rightarrow -14 \leq c \leq -9$$

۱۸ مطابق شکل داریم:



$$x^2 + y^2 + x - 2y - 1 = 0 \Rightarrow (x + \frac{1}{2})^2 - \frac{1}{4} + (y - 1)^2 - 1 - 1 = 0$$

$$(x + \frac{1}{2})^2 + (y - 1)^2 = \frac{9}{4} \Rightarrow O(-\frac{1}{2}, 1) \text{ و } R = \frac{3}{2} \quad (1)$$

$$MO = \sqrt{(1 - (-\frac{1}{2}))^2 + (-2 - 1)^2} = \sqrt{\frac{9}{4} + 9} = \frac{\sqrt{45}}{2} \quad (2)$$

در نتیجه مطابق شکل طول مماس  $MT$  برابر است با:

$$MT^2 = OM^2 - R^2 \xrightarrow{(1) \text{ و } (2)} \frac{45}{4} - \frac{9}{4} = \frac{36}{4} = 9 \Rightarrow MT = 3$$

۱۹

$$x^2 + y^2 - 4x - 6y + 4 = 0 \Rightarrow (x^2 - 4x + 4) + (y^2 - 6y) = 0$$

$$\Rightarrow (x - 2)^2 + (y - 3)^2 - 9 = 0 \Rightarrow (x - 2)^2 + (y - 3)^2 = 9 \Rightarrow O(2, 3) \text{ و } R = 3$$

حالت اول)  $C'$  و  $C$  مماس خارج باشند:

$$OO' = d = R + R' \Rightarrow \sqrt{(5 - 2)^2 + (7 - 3)^2} = 3 + R' \Rightarrow 5 = 3 + R' \Rightarrow R' = 2$$

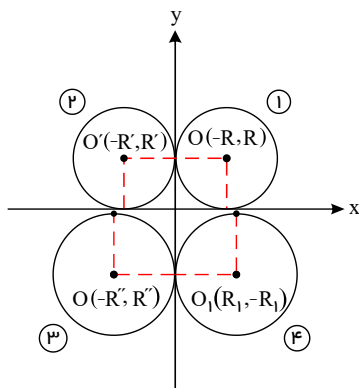
$$C': (x - 5)^2 + (y - 7)^2 = 4$$

حالت دوم)  $C'$  و  $C$  مماس داخل باشند:

$$OO' = d = |R - R'| \Rightarrow 5 = |3 - R'| \Rightarrow 3 - R' = 5 \text{ یا } 3 - R' = -5$$

$$\Rightarrow R' = -2 \text{ (غ ق ق) یا } R' = 8 \Rightarrow (x - 5)^2 + (y - 7)^2 = 64$$

۲۰



معادله 1:  $(x - R)^2 + (y - R)^2 = R^2$

معادله 2:  $(x + R')^2 + (y - R')^2 = R'^2$

معادله 3:  $(x + R'')^2 + (y + R'')^2 = R''^2$

معادله 4:  $(x - R_1)^2 + (y + R_1)^2 = R_1^2$

21 از آنجا که  $S$  و  $F$  دارای عرض‌های برابر هستند، نتیجه می‌گیریم که سهمی افقی می‌باشد. می‌دانیم که فاصله  $FS$  برابر  $a$  می‌باشد. از طرفی با توجه به مختصات  $S$  و  $F$  نتیجه می‌گیریم که دهانه سهمی به سمت راست می‌باشد. داریم:

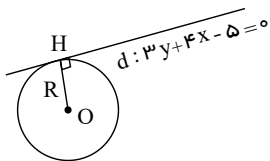
$$FS = \sqrt{(5 - 1)^2 + (3 - 3)^2} = 4 \Rightarrow a = 4$$

معادله سهمی برابر است با:

معادله سهمی:  $(y - 3)^2 = 4 \times 4(x - 1) \Rightarrow (y - 3)^2 = 16(x - 1)$

22

از آنجایی که دایره بر خط  $5 = 4x + 3y$  مماس است مطابق شکل داریم:



$d: 3y + 4x - 5 = 0$  و  $O(0, 0)$

$$OH = R = \frac{|3 \times 0 + 4 \times 0 - 5|}{\sqrt{3^2 + 4^2}} = \frac{5}{5} = 1$$

معادله دایره:  $x^2 + y^2 = 1$

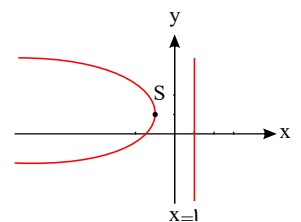
در نتیجه معادله دایره برابر است با:

23

$$y^2 - 2y = -8x - 9 \xrightarrow{+1} y^2 - 2y + 1 = -8x - 9 + 1 \Rightarrow (y - 1)^2 = -8(x + 1)$$

$$\Rightarrow \begin{cases} \text{مختصات رأس: } A(-1, 1) \\ 4a = 8 \rightarrow a = 2 \\ \text{دهانه سهمی رو به چپ است} \end{cases}$$

$\Rightarrow$  معادله خط هادی:  $x = -1 + 2 = 1$



24 سهمی افقی و دهانه آن رو به چپ است بنابراین معادله آن به صورت زیر است:

$$(y - \beta)^2 = -4a(x - \alpha) \left\{ \begin{array}{l} \rightarrow (y - 0)^2 = -4a(x - 1) \rightarrow y^2 = -4a(x - 1) \\ \text{مختصات رأس } S(1, 0) \end{array} \right.$$

نقطه  $(0, 1)$  روی سهمی قرار دارد بنابراین در معادله آن صدق می‌کند.  $1 = -4a(0 - 1) \rightarrow a = \frac{1}{4}$

معادله سهمی:  $y^2 = -4 \times \frac{1}{4}(x - 1) \rightarrow y^2 = -(x - 1)$

معادله خط هادی:  $x = 1 + \frac{1}{4} = \frac{5}{4}$

25

